

Stárnutí obyvatelstva dramaticky zvýší poptávku po zdravotních službách

21.8.2025 - David Kolář | Asociace inovativního farmaceutického průmyslu

Vážené kolegyně, vážení kolegové, někteří z Vás určitě zaznamenali zprávu Národní ekonomické rady vlády (NERV), která upozorňuje na zcela zásadní problém, který ovlivní zdravotnictví v příštích desetiletích. Stárnutí obyvatelstva dramaticky zvýší poptávku po zdravotních službách, zatímco příjmy systému budou kvůli úbytku ekonomicky aktivních osob růst pomaleji.

Pokud bychom už v roce 2024 měli stejnou věkovou strukturu, která je predikována na rok 2045, výdaje veřejného zdravotního pojištění by byly o 53 miliard korun vyšší. Zároveň více než dvě třetiny příjmů systému pochází z odvodů zaměstnanců a zaměstnavatelů, avšak právě těch bude ubývat. NERV proto správně upozorňuje, že současný systém je citlivý na demografický vývoj a chceme-li udržet dostupnost a kvalitu zdravotní péče, bude vyžadovat změny.

Klíčovým prvkem navržených opatření je důraz na efektivitu – od většího využívání účinné a přitom přiměřeně nákladné péče přes restrukturalizaci nemocniční sítě až po rozvoj ambulantní, domácí a digitální péče. Významnou roli má sehrát i prevence, jejíž ekonomická návratnost byla prokázána i v mezinárodních studiích.

Z pohledu inovativního farmaceutického průmyslu je důležité připomenout, že moderní léčba často nejen prodlužuje život, ale také omezuje komplikace a snižuje potřebu nákladné hospitalizační nebo dlouhodobé péče. Přístup, jenž hodnotí zdravotnické technologie pouze optikou okamžitých nákladů, je krátkozraký.

Zpráva NERV správně navrhuje rozšířit hodnocení nákladové efektivity i o dopady do sociálního systému – například zlepšení soběstačnosti seniorů nebo návrat pacientů do práce.

Zdravotnictví nezkolabuje ze dne na den. Stačí si ale všimnout negativních signálů v podobě stále delších čekacích lhůt, zhoršující se dostupnosti odborníků a rostoucí nerovnosti v přístupu ke kvalitní péči. Zajištění dlouhodobé udržitelnosti systému bude vyžadovat kombinaci více nástrojů. Vedle systémových změn bude nutné otevřeně diskutovat i o roli soukromých zdrojů, jejichž podíl je u nás pod průměrem EU. Přitom již dnes víme, že řada pacientů za zdravotní péči platí z vlastní kapsy, v tuto chvíli však bez jasně stanovených pravidel.

Jestli má být české zdravotnictví udržitelné, musíme už dnes hledat řešení, která zlepší efektivitu, využijí dostupné inovace a zároveň připraví systém na demografickou realitu příštích desetiletí.

V úctě

Mgr. David Kolář, výkonný ředitel AIFP

<https://aifp.cz/cs/starnuti-obyvatelstva-dramaticky-zvysi-poptavku-po>